

مهر مادری برای کودکان کار

میدان اصلی محله فرحزاد، انتهای کوچه استخر؛ اینجا تابلویی به چشم می خورد به نام «مؤسسه رویش نهال جوان» که سال هاست در این محله به فعالیت های حمایتی و آموزشی کودکان کار اختصاص دارد و نقش مؤثری در جذب و آموزش کودکان آسیب دیده و خانواده هاییشان داشته است. با مدیر و مؤسس این مرکز حمایتی همراه می شویم تا داستان ایجاد این مؤسسه را از زبان او بشنویم.

کیهان ضیایی مهر می گوید: «یک تکه زمین کنار استخر قرار داشت که وسط آن روی یک تکه پارچه چلوار سفید نوشته شده بود من این زمین را اختصاص می دهم برای اوقات فراغت کودکان. این پارچه نوشته با یک تکه چوب معمولی روی زمین گذاشته شده بود. کسی فکرش را هم نمی کرد که این محل سال ها بعد برای آموزش و کمک به کودکان بی سرپناه استفاده شود. من همیشه با خودم می گفتم صاحب این زمین چقدر روح پاکي دارد که این زمین را برای چنین امری وقف کرده است.» او که از مدیران بازنشسته سازمان بهزیستی است، پس از ۳ دهه خدمت در حوزه آسیب های اجتماعی و حمایت از کودکان بی سرپرست، زمانی که به

موضوع:
مؤسسه
رویش نهال جوان

موقعیت:
کوچه استخر

بازنشستگی فکر می کرد، مؤسسه ای مردم نهاد برای حمایت از کودکان کار تأسیس کرد. ضیایی مهر توضیح می دهد: «وقتی برای نخستین بار از شیب دره فرحزاد پایین رفتم و در حاشیه رودخانه کودکانی را دیدم که لای زباله ها و کارتن خواب ها کودکی شان بر باد رفته، با خودم گفتم مادری کردن که بازنشستگی ندارد. دلم قرص شد که بازنشستگی برای من تازه اول راه مادری برای بچه های کار است.» ضیایی مهر، سال ۱۳۸۴ و در روزهای پایانی خدمت ۳۰ ساله اش، این مؤسسه مردم نهاد را با کمک اهالی فرحزاد تأسیس کرد و تاکنون از حدود ۴۰ هزار کودک به همراه خانواده هاییشان تا رسیدن به دانشگاه حمایت کرده است. ضیایی مهر، فارغ التحصیل رشته مدیریت مراکز رفاه و خانواده از دانشگاه تورین ایتالیا است ولی برای کمک به هموطنانش به کشور بازگشته تا برای هزاران کودک کار، بی سرپرست و بد سرپرست میهنش مادری کند.

همیشه برای

شنبه ۱ دی ۱۴۰۳
شماره ۷۵ | ۸ صفحه
۵۰۴

سهم ارباب اتحادیه در اتاق گندمی

موضوع:
ارباب و
کدخدا

موقعیت:
پهنه فرحزاد

قدیمی های فرحزاد خاطرات خوشایندی از دوران ارباب و رعیتی ندارند. معروف ترین ارباب فرحزاد اسماعیل اتحادیه از تاجران و متمولان تبریزی بود که اواخر دوره قاجار به تهران آمد و به یکی از ملاکان بزرگ پایتخت تبدیل شد. اسماعیل اتحادیه بعد از سکونت در فرحزاد و خرید زمین های کشاورزی به ارباب اتحادیه معروف شد و از محل کاشت، برداشت و فروش محصولات کشاورزی عمارت های مجللی خرید و به ثروت رسید. زین العابدین لالی، از قدیمی های محله فرحزاد می گوید: «در دوره قاجار و پهلوی اول رسم بر این بود که سند زمین های کشاورزی را به نام نزدیکان دربار می زدند و این اتفاق در فرحزاد هم رخ داد. اسماعیل اتحادیه یکی از تاجران معروفی بود که ارتباط خوبی با دربار داشت و صاحب زمین های خوب و خوش قواره فرحزاد شد.»

ارباب اتحادیه بعد از خرید زمین های کشاورزی فرحزاد عمارت مجللی در شمال این قریه آباد برای خودش ساخت و همانجا سکونت پیدا کرد. او یک اتاق هم برای ذخیره گندم و محصولاتی که سهم ارباب بود و از رعیت دریافت می کرد کنار عمارت باشکوهش ساخت که به اتاق گندمی معروف شد. زین العابدین لالی می گوید: «از هر محصول، دو کود برای ارباب به عنوان صاحب زمین و یک کود متعلق به کشاورز بود. مباشر اسماعیل اتحادیه هنگام برداشت محصول، سهم ارباب را از کشاورزان می گرفت و در اتاق گندمی انبار می کرد.» در فرهنگ عامه ساکنان قریه های اطراف تهران، کدخدا نقطه مقابل ارباب بود. اهالی فرحزاد از حضور کدخدا در این محله خاطرات خوشایندی دارند. لالی در این باره می گوید: «کدخدا معمولاً از بین ریش سفیدهای طولانی خوشنما فرحزاد انتخاب می شد. دوره ای حاج مرتضی فرحزادی که به طایفه فرحزادی ها تعلق داشت کدخدا بود و یک دوره دیگر حاج سلیمان و رحمت الله لالی از طایفه لالی این مسئولیت را به عهده داشتند. آخرین کدخدای فرحزاد هم حاج غلامعلی فرحزادی بود.»

امامزاده ابوطالب و درخت معروف به دنبه

موضوع:
امامزادگان
صالح و ابوطالب

موقعیت:
شمال شرقی
محله فرحزاد

بقعه امامزاده صالح (ع) و امامزاده ابوطالب (ع) از اماکن زیارتی محله فرحزاد است. طبق اسناد تاریخی، شجره نامه و روایت اهالی محله، این دو بزرگوار از امامزاده های مورد توق به شمار می آیند. ۱۲ امامزاده به فاصله ای حدود یک کیلومتر از هم به خاک سپرده شده اند و این دو بارگاه از دیرباز مامن اهالی محله بوده است. اگرچه نام امامزاده صالح (ع)

برای تهرانی ها یادآور بقعه ای در قلب شمیران است، اما بقعه امامزاده صالح (ع) فرحزاد نیز برای اهالی غرب تهران، زیارتگاهی مشهور و شناخته شده است که در ایام خاص و مراسم مذهبی میزبان دوستداران اهل بیت (ع) و گردشگرانی است که این محله را برای روزهای پایانی هفته انتخاب کرده اند. در شجره نامه نصب شده در آستان این امامزادگان، نسب امامزاده صالح (ع) و ابوطالب (ع) به امام زین العابدین (ع) می رسد و به گفته مصطفی لالی، از معتمدان محله فرحزاد، مراجع تقلیدی همچون آیت الله مرعشی نیز بر صحت سندیت این امامزاده ها تأکید داشته اند؛ «روایت های معتبری هم از عالم ایرانی، شیخ طبرسی و یاقوت حموی جغرافیدان و تاریخ نویس عرب زبان سده ششم، مبنی بر نسب این دو امامزاده ذکر شده است.»

چنان همواره همسایه امامزاده های تهران بوده و در جوار امامزاده ابوطالب هم، درخت کهنسالی وجود داشته که اکنون فقط بقایایی از این درخت باقی مانده است. احمد فرحزادی از معتمدان محله می گوید: «این درخت نزد اهالی بسیار ارج و قرب داشت.

روایتی میان اهالی قدیمی فرحزاد وجود دارد که بسیار مشهور است مبنی بر اینکه از تنه این درخت مایعی شبیه صمغ یا چربی تراوش می شده که زائران برای پادرد یا کمردرد از آن استفاده می کرده اند به آن درخت دنبه می گفتند. به دلیل اینکه امامزاده صالح و ابوطالب در نزدیکی هم قرار داشتند.» بسیاری از نیاکان اهالی فرحزاد نیز در مسیر این دو امامزاده دفن شده اند، اما به گفته مصطفی لالی، روی اغلب قبرهایی که از گذشته باقی مانده نامی از متوفی درج نشده است. لالی می گوید: «ساکنان ده پایین متوفیان خود را در آستان امامزاده صالح (ع) به خاک می سپردند و متوفیان ده بالا به دلیل صعب العبور بودن مسیر دسترسی به آستان امامزاده ابوطالب (ع) گاهی مردگان خود را در میانه های راه به خاک می سپردند.»

قبرهایی با نشان های زنانه و مردانه

در مسیر میان امامزاده صالح (ع) و امامزاده ابوطالب (ع) سنگ قبرهایی وجود دارد با علامت هایی خاص. احمد فرحزادی می گوید: «اهالی فرحزاد برای مشخص شدن فرد متوفی علائمی مانند شانه، انگو، گردن بند و... را که روی سنگ تراش داده شده بود بالای سنگ قبر زنان و علائمی مانند تسبیح، انگشتر و... را روی قبر مردان قرار می دادند. بسیاری از قبرهای قدیمی و علائم آنها از بین رفته، اما هنوز هم می توان تعدادی از قبور قدیمی را در مسیر این دو امامزاده پیدا کرد.»